

ရေရှည်တည်တံ့သော စိုက်ပျိုးရေးနှင့်ကျေးလက်ဒေသ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပညာပေးဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်

ရေဒီယိုအစီအစဉ်အတွဲ (၃)

ရေချိုငါးဖမ်းလုပ်ငန်း ၃ပဒေနှင့်
ဒေသခံ ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း အခြေအနေ
ကျိန္တလီမြို့နယ်၊ ရခိုင်ပြည်နယ်

International Development
Australian Broadcasting Corporation

ရေဒီယိုအစီအစဉ်စာမူ

ရေဒီယိုအစီအစဉ်အတွဲ (၃)။ ။ ရေချိုငါးဖမ်းလုပ်ငန်း ဥပဒေနှင့် ဒေသခံ ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း အခြေအနေ ကျိန္တလီမြို့နယ်၊ ရခိုင်ပြည်နယ်

မိတ်ဆက်နိဒါန်း

ဤလမ်းညွှန်သည် ရေဒီယို ပညာပေးဇာတ်လမ်းကိုအသုံးပြုပြီး “လွှတ်ရည်ကြမ်းစကားပိုင်း” တစ်ခု ပြုလုပ်ရာတွင် ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူများအတွက် လိုအပ်သော ဆွေးနွေးပွဲလမ်းညွှန်ချက်များကို ဖော်ပြထားသည်။ ဤလမ်းညွှန်ချက်ကို မြန်မာ့အသံ အစီအစဉ်နှင့် တွဲဖက်အသုံးပြုရမည်။ ပိုင်းဖွဲ့ဆွေးနွေးပွဲ ပြုလုပ်ရသည့် ရည်ရွယ်ချက်မှာ ရေဒီယိုအစီအစဉ်မှတစ်ဆင့် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကို ကျေးလက်နေ ပြည်သူများအား သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပဟုသုတ ဖြန့်ဝေပေးရန် ဖြစ်ပါသည်။

ရည်ရွယ်ချက်များ

- ဤစကားပိုင်းဆွေးနွေးပွဲတွင် ဆွေးနွေးပြီးနောက် ပါဝင်ဆွေးနွေးသူများသည် အောက်ဖော်ပြ အကြောင်းအရာများနှင့် စပ်လျဉ်းသော ၎င်းတို့၏ ဗဟုသုတများ၊ စိတ်နေသဘောထားများနှင့် အပြုအမူများဆိုင်ရာ ပြောင်းလဲမှုများ ဖြစ်ပေါ်စေမည်။
- ၁။ ရေချိုငါးဖမ်းလုပ်သားများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတတ်မှုအတွက် လိုအပ်ချက်များနှင့် အခက်အခဲများကို သိရှိစေရန်။
  - ၂။ ငါးသယံဇာတ အရင်းအမြစ်များ ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် ဒီရေတောများကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းအကြား အပြန်အလှန်ဆက်စပ်မှုကို သိရှိစေရန်။
  - ၃။ ငါးသယံဇာတ အရင်းအမြစ်များ ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် ငါးဖမ်းလုပ်သားများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရန် ရေချိုငါးဖမ်းလုပ်ငန်းဥပဒေ၏ အရေးပါပုံကို သိရှိစေရန်

ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူ။	။အစိုးရဌာနများမှ ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ထမ်းများ၊ အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများမှ ဝန်ထမ်းများ
ဆွေးနွေးမည့်နည်းစနစ်။	။အုပ်စုဖွဲ့ ဆွေးနွေးခြင်း (လက်ဖက်ရည်ကြမ်းစကားပိုင်း)
ပါဝင်ဆွေးနွေးမည့်သူ။	။၅ ဦး အနည်းဆုံး (လယ်သမား၊ လယ်ယာလုပ်သား၊ ကျေးရွာသူကျေးရွာသား)
ကြာမည့်အချိန်။	။၁ နာရီ ၂၀ မိနစ်
လိုအပ်သောပစ္စည်း။	။CD Player ၊ ပိုစတာဆိုဒ် စာရွက်အကြီး၊ Marker မှတ်စုစာအုပ်နှင့် ဘော်ပင်

ဆွေးနွေးပွဲ အစီအစဉ်

အခန်း ၁။ ။ မိတ်ဆက်ခြင်း (၁၀ မိနစ်)

- ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူ (The moderator) သည် ဆွေးနွေးပွဲသို့ တတ်ရောက်လာသူများ အချင်းချင်း မိတ်ဆက်ခြင်းဖြင့် ဆွေးနွေးပွဲကို စတင်ပါ။ (တစ်ဦးချင်း ၎င်းတို့၏ နေရပ်လိပ်စာနှင့် အသက်မွေးဝမ်း ကြောင်း လုပ်ငန်းကို ပြောပါစေ။)

ရေဒီယိုအစီအစဉ်စာမူ

- ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူသည် ပါဝင်ဆွေးနွေးသူတစ်ဦးချင်းစီကို ဤဆွေးနွေးပွဲတတ်ရောက်ခြင်းမှ ၎င်းတို့ ရရှိ မည်ဟု မျှော်လင့်ထားသော တစ်စုံတစ်ရာကို မေးမြန်းဆွေးနွေးပါ။
- ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူက ဤဆွေးနွေးပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဆွေးနွေးပွဲပြီးသည့်အခါ ပါဝင် ဆွေးနွေးသူများသည် အထက်တွင် ဖော်ပြထားသော ရည်ရွယ်ချက်များအတိုင်း သတင်း အချက်အလက်များ ရရှိသွားလိမ့်မည်ဟု ရှင်းလင်းပြောဆိုရန် ဖြစ်သည်။
- ထို့နောက် ဆွေးနွေးပွဲအစီအစဉ်ကို ရှင်းပြပါ။

အခန်း ၂။

။ ပူးပေါင်းစဉ်းစားခြင်း

(၁၀ မိနစ်)

- မိတ်ဆက်ခြင်းပြီးနောက် ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူသည် ပါဝင်ဆွေးနွေးသူများ လိုအပ်သော သတင်းအချက် အလက်များကို ပဏာမသိရှိနိုင်ရန် အောက်ပါ ယေဘုယျဆန်သော မေးခွန်း များကို တစ်ဦးချင်း မေးခြင်း စူးစမ်းလေ့လာ ကြည့်ပါ။
  - (က) လက်ရှိလုပ်ကိုင်နေသော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းအပေါ် သင့်အနေဖြင့် ကျေနပ် မှု ရှိပါသလား။
  - (ခ) ဤဒေသမှ တောင်သူများ အဓိက ရင်ဆိုင်ရသည့် အခက်အခဲများက အဘယ်နည်း။
  - (ဂ) အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းအသစ်များကို သင်ယူလေ့လာရန်နှင့် စမ်းသပ်ရန် စိတ် ဝင်စားပါ သလား။ (အဘယ်ကြောင့် စိတ်ဝင်စားသနည်း၊ သို့မဟုတ် စိတ်မဝင်စားသနည်း)
  - (ဃ) သင်၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းနှင့် ဝင်ငွေတိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန် မည်သည့် သတင်းအချက်အလက်များ လိုအပ်မည်နည်း။

ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူအတွက် မှတ်စု (၁)

- ❖ အခန်း (၁) တွင် ဆွေးနွေးပွဲသို့ လာရောက်သူများသည် ဤဆွေးနွေးပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက် များနှင့် ဆွေးနွေးပုံနည်းလမ်းကို သိရှိပြီ ဖြစ်သည်။
- ❖ အခန်း (၂) ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ပါဝင်ဆွေးနွေးမည့်သူများ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ပိုမို ရင်းရင်း နီးနီး ဖြစ်စေရန်နှင့် ဆွေးနွေးဖလှယ်လိုစိတ်များ ဖြစ်ပေါ်လာစေရန် နှိုးဆွပေးရန် ဖြစ်သည်။
- ❖ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ပါဝင်ဆွေးနွေးသူများက ၎င်းတို့နေ့စဉ်ဘဝအတွက် မည်သည့် သတင်းအချက်အလက်များ လိုအပ်နေကြောင်းကို ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူက နားလည်နိုင် မည် ဖြစ်သည်။
- ❖ အထက်ပါ မေးခွန်း (၄) ခုကို ဆွေးနွေးရာတွင် မေးခွန်းတစ်ခုမေးပြီးတိုင်း ပါဝင်ဆွေး နွေးသူ တစ်ဦးချင်းစီ၏အဖြေများကို စာရွက်ချပ်အကြီးပေါ်တွင် ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူက ရေးမှတ်ရ ပါမည်။ ဤအဆင့်တွင် ပြန်လှန်ဆွေးနွေးခြင်း မပြုရပါ။

ရေဒီယိုအစီအစဉ်စာမူ

အခန်း ၃။ ။ “ရေချိုငါးဖမ်းလုပ်ငန်း ဥပဒေနှင့် ဒေသခံ ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း အခြေအနေ” အကြောင်း ရေဒီယိုအစီအစဉ်ကို နားထောင်ခြင်း (၂၀ မိနစ်)

- ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူသည် ဤရေဒီယိုအစီအစဉ် အကြောင်းအရာကို အကျဉ်းမျှ ရှင်းပြပါ။ ထိုသို့ ရှင်းပြရာ တွင် အောက်ပါအချက်များ ပါဝင်ပါစေ။
- ဤရေဒီယိုအစီအစဉ်တွင် ရခိုင်ပြည်နယ် ကျွန်းလီမြို့နယ်အတွင်းရှိ ရေချိုငါးဖမ်းလုပ်ငန်း အကြောင်း သွားရောက်လေ့လာထားခြင်းကို နားစဉ်မှာ ဖြစ်ပါသည်။ ဤအစီအစဉ်တွင် ရခိုင်ပြည်နယ်လွှတ်တော်မှ ပြဌာန်းခဲ့သော ရေချိုငါးဖမ်းလုပ်ငန်းဥပဒေသည် ရေလုပ်သားများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းအခြေအနေ တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန် မည်ကဲ့သို့ ကူညီနိုင်သည်ကို ဆွေးနွေးထားပါပြီး၊ ငါးသယံဇာတအရင်းအမြစ်နှင့် ဒီရေတောထိန်းသိမ်းခြင်း လုပ်ငန်း ဆက်စပ်နေပုံတို့ကိုလည်း တင်ဆက်ထားပါသည်။
- ထိုနောက် ရေဒီယိုဇာတ်လမ်းအစီအစဉ်ကို ဖွင့်ပြပြီး၊ သေချာအာရုံစိုက်နားစဉ်ရန် တိုက်တွန်းပါ။ နားထောင်နေစဉ်အတွင်း ၎င်းတို့မေးမြန်းဆွေးနွေးလိုသော အကြောင်းအရာများကို စဉ်းစားထားရန် တိုက်တွန်းပါ။
- ရေဒီယိုအစီအစဉ်ကို နားဆင်ပြီးနောက် ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူက တစ်ဦးချင်းစီကို ၎င်းတို့၏ မှတ်မိသမျှ သတင်းအချက်အလက်များအား မေးမြန်၍ မှတ်တမ်းတင်ပါ။

အပိုင်း ၄။ ။ ရေဒီယိုအစီအစဉ် နားဆင်ပြီးနောက် လေ့လာရရှိသော အချက်များကို ဆွေးနွေးခြင်း (၃၀ မိနစ်)

- ပထမဆုံးအနေဖြင့် ဤရေဒီယိုဇာတ်လမ်းကို နားဆင်ပြီးနောက် မည်သည့်သတင်းအချက်အလက်များ လေ့လာရရှိခဲ့ပြီး၊ ထိုသတင်းအချက်အလက်များအပေါ် ပါဝင်ဆွေးနွေးသူများ၏ အမြင်သဘောထားများအား အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးပါ။ ရေဒီယိုဇာတ်လမ်းမှ ၎င်းတို့ မြင်ခဲ့ကြားခဲ့သမျှအပေါ် မေးခွန်း မေးမြန်နိုင်ရန် အခွင့်အရေးပေးပါ။
- ဤရေဒီယိုဇာတ်လမ်းတွင် ပါဝင်ဆွေးနွေးသူများအတွက် အရေးကြီးသော ဆွေးနွေးချက်များကို စနစ်တကျ ပြန်လည်ဆွေးနွေးနိုင်ရန် ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အချက်များကို အောက်တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။
- ပါဝင်ဆွေးနွေးသူများ၏ အရပ်ဒေသနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လိုအပ်ချက်ကိုလိုက်၍ ဆွေးနွေးမှုအပိုင်းအားလုံး သို့မဟုတ် အချို့ကို ရွေးချယ်ဆွေးနွေးနိုင်ပါသည်။ ၎င်းဖွဲ့ဆွေးနွေးမှုကို အထောက်အကူဖြစ်စေရန် မေးခွန်းများကို အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူသည် “နောက်ဆက်တွဲ (၁) ဆွေးနွေးချက်မှတ်စုပုံစံ” ကိုသုံး၍ ဆွေးနွေးချက်များကို မှတ်တမ်းတင်ပါ။

(၁) ရခိုင်ပြည်နယ်က ရေချိုငါးဖမ်းလုပ်ငန်းဥပဒေရဲ့ ထူးခြားချက်များက မည်သည့်အရာနည်း။

ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူအတွက် မှတ်စု။ ။ (က) အစုအဖွဲ့ပိုင် ငါးလုပ်ငန်းအသင်း (Community Fishery Association) ဖွဲ့စည်းခွင့်ရှိခြင်း၊ (ခ) တရားဝင် မှတ်ပုံတင်ထားသော ငါးဖမ်းအသင်းများ ပြည်နယ် အစိုးရထံမှ ချေးငွေရယူနိုင်ခွင့် ၊ (ဂ) ငါးဖမ်းရာသီနှင့် ငါးမဖမ်းရ ရာသီများ အတွက်

ရေဒီယိုအစီအစဉ်စာမူ

စည်းကမ်းချက်များ သတ်မှတ်ခြင်း၊ (ဃ) ငါးသယံဇာတ အရင်းအမြစ်များနှင့် မြစ်ချောင်းများ၏ ဂေဟစနစ်များကို ထိန်းသိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ စည်းကမ်းချက်များ ပြဌာန်းလာခြင်း။

(၂) ငါးသယံဇာတ အရင်းအမြစ်များ လျော့ပါးမသွားစေရန် မည်ကဲ့သို့ ထိန်းသိမ်းနိုင်သနည်း။ သင်၏ ဒေသတွင် လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နေသော အခြေအနေရှိပါသလား။ မည်ကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်နေသနည်း။

ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူအတွက် မှတ်စု။ ။ (က) ငါးရစ်ငါးသန်းချိန်တွင် ငါးဖမ်းခြင်း၊ (ခ) မျိုးသုဉ်းမည့်အန္တရာယ်ရှိသော ငါးမျိုးစိတ်များကို ဖမ်းခြင်း၊ (ဂ) ငါးရှားပါးသော မြစ်ချောင်းများအတွင်း ငါးမျိုးများ ထည့်ပေးခြင်း၊ (ဃ) ပိုက်စိတ်များဖြင့် ငါးဖမ်းခြင်းကို တားမြစ်ခြင်း၊ (င) ဒေသတွင်းရှိ ငါးဖမ်းသမား အားလုံး ၎င်းတို့အသုံးပြုမည့် ငါးဖမ်းပိုက် အစိတ်အကျယ်ကို အများသဘောတူ သတ်မှတ် ပြဌာန်းခြင်း။

(၃) ငါးဖမ်းရသော ရာသီတွင် ငါးဖမ်းသမားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုများ ပင်ငွေရရှိရေးအတွက် မည်ကဲ့သို့ လုပ်ဆောင်မည်နည်း။ သင်၏ဒေသတွင် ထိုအခက်အခဲကို မည်ကဲ့သို့ ဖြေရှင်းသနည်း။ အခြား အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း နည်းလမ်းများ ရှိပါသလား။

ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူအတွက် မှတ်စု။ ။ ဝှမြို့နယ်အတွင်း ရေချိုငါးဖမ်းလုပ်သားများ အတွက် Livelihoods and Food Security Trust Fund (LIFT) ၏အကူအညီဖြင့် လှည့်ပတ်ရုံပွင့် ထူထောင်ထားခြင်း၊ ငါးဖမ်းရရာသီတွင် ငါးဖမ်းလုပ်သားများ ယင်းရုံပွင့်မှ ငွေချေးနိုင်ပြီး၊ အခြား ပင်ငွေရ လုပ်ငန်းများဖြစ်သော ကြက်၊ ဝက် မွေးမြူခြင်း စသည့်တို့ကို လုပ်ကိုင်ကြသည်။

(၄) ငါးသယံဇာတအရင်းအမြစ်များ ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် ဒီရေတောများကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်း အကြား ဆက်စပ်မှုက အဘယ်နည်း။ မိမိဒေသအတွင်း ဒီရေတောများ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းကို မည်ကဲ့သို့ လုပ်ဆောင်နေသနည်း။

ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူအတွက် မှတ်စု (၅)။ ။ ရခိုင်ကမ်းရိုးတန်း ဒီရေတော ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရေး အဖွဲ့ကို Livelihoods and Food Security Trust Fund (LIFT) ၏ရုံပွင့်ဖြင့် ထူထောင် ထားသည်။ ထိုအဖွဲ့သည် ဝှမြို့နယ်အတွင်း ဒီရေတောထိန်းသိမ်းခြင်းလုပ်ငန်းများကို ငါးဖမ်းလုပ်သားများ၏ အကူအညီဖြင့် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ "ကံငှာ" ကျေးရွာရှိ ရေလုပ်သားများသည် ဒီရေတော ထိန်းသိမ်းခြင်း လုပ်ငန်းတွင် ပါဝင်လုပ်ဆောင်ခြင်းကြောင့် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းအတွက် လိုအပ်သော လှေနှင့် စက်ပစ္စည်းများကို စီမံကိန်းမှ ချေးငွေဖြင့် ဝယ်ယူနိုင်ခဲ့ကြပြီး အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းနှင့် လူနေမှုအခြေအနေများ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာခဲ့သည်။

(၅) ရေချိုငါးဖမ်းလုပ်ငန်း ဥပဒေအရ ငါးဖမ်းလုပ်သားအသင်းအဖွဲ့များအတွက် မည်သည့်အခွင့်အလမ်း များ ရရှိလာမည်နည်း။

ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူအတွက် မှတ်စု (၆)။ ။ ပြည်နယ်အစိုးရက ငါးဖမ်းလုပ်သားအသင်းများကို တရားဝင် မှတ်ပုံတင်ပေးပြီး၊ အဖွဲ့ဝင် (၅၀) နှင့် (၅၀) အောက်ရှိသော ငါးဖမ်းလုပ်သားအသင်းများကို အသင်းသားများ၏လိုအပ်ချက်အရ သိန်း (၅၀) ချေးငွေ ထုတ်ပေးသွားမည်။

- ဤဆွေးနွေးပွဲ မပြီးဆုံးမီ ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူသည် ဆွေးနွေးပွဲအကြောင်းအရာအပေါ် ပါဝင်ဆွေးနွေး သူများ၏ အပြုအမူ သဘောထား မည်ကဲ့သို့ရှိပုံကို အောက်ပါ မေးခွန်းများ မေးမြန်း၍ အကဲဖြတ် လေ့လာရန် ဖြစ်သည်။
  - ဤရေဒီယိုအစီအစဉ်ကို ကြည့်ရှုခြင်းဖြင့် မည်သည့် သတင်းအချက်အလက်များ ရရှိခဲ့ပါသနည်း။ ထိုသတင်းအချက်အလက်များသည် သင့်အတွက် အသုံးဝင်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။
  - သင်၏ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများ ပိုမိုတိုးတတ် ကောင်းမွန်ရေးအတွက် အခြားမည်သည့် သတင်းအချက်အလက်များ လိုအပ်ပါသနည်း။
  - ဤရေဒီယိုအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်သော အယူအဆနှင့် နည်းစနစ်တစ်ခုခုကို ပြောင်းလဲကျင့်သုံးရန် ရှိပါသလား။ အကြောင်းရင်းကို ရှင်းလင်းပြပါ။
  - ဤရေဒီယိုအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်သော အယူအဆနှင့် နည်းစနစ်တစ်ခုခုကို ပြောင်းလဲကျင့်သုံးရန် မည်သည့် အတားအဆီးအခက်အခဲများ ရှိပါသလဲ။
  - ဤရေဒီယိုအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်သော အယူအဆနှင့် နည်းစနစ်တစ်ခုခုကို ပြောင်းလဲကျင့်သုံးရန် သင့်ကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အရာတွေက အဘယ်နည်း။
- ဒေသခံပြည်သူများသည် ၎င်းတို့လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များ ဆက်လက်ရရှိစေရန် အထက်ပါမေးခွန်းများ၏ အဖြေများကို အခြားပညာပေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်ရန် မှတ်တမ်းထားရှိပါ။

ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူအတွက် မှတ်စု (၂)

ဤရေဒီယိုအစီအစဉ်တစ်ခုကို အသုံးပြု၍ စကားပိုင်းဆွေးနွေးပွဲတစ်ခု ပြင်ဆင်ရာတွင် ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူသည် အောက်ပါ တို့ကို ကြိုတင် ပြင်ဆင်ထားရန် လိုအပ်သည်။

- ✓ ရေဒီယို အစီအစဉ်ပါ အကြောင်းအရာအတွက် သင့်လျော်သော နားစဉ်သူအုပ်စုကို ကြိုတင် စုစည်းထားပြီး၊ ဆွေးနွေးပွဲမတိုင်မီ ၎င်းတို့အား ကြိုတင်အကြောင်းကြားထားရန်။
- ✓ အကယ်၍ နားစဉ်သူအုပ်စုသည် တိုင်းရင်းသားများဖြစ်ပြီး ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူသည် ဒေသဘာသာစကားကို မပြောနိုင်ပါက ဒေသခံ ဘာသာစကားပြောဆိုနိုင်သူတစ်ဦးကို ဘာသာပြန်ပေးရန် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားပါ။
- ✓ နားစဉ်သူများ အလွယ်တကူ လာရောက်နိုင်သည့် အဆင်ပြေသောနေရာတွင် လုပ်ဆောင်ရန် ဆုံးဖြတ်ပါ။
- ✓ ဆွေးနွေးပွဲတွင် အသုံးပြုမည့် ပစ္စည်းများ (ဥပမာ - ရေဒီယိုအသံဖိုင် ဖွင့်ပြနိုင်သည့် စက်ကရိယာ) ဆွေးနွေးပွဲ ကျင်းပသည့်နေရာတွင် ရရှိနိုင်ခြင်းရှိမရှိနှင့် မရရှိနိုင်ပါက ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှ ၎င်းနှင့်အတူတကွ ယူဆောင် လာရန် ဖြစ်သည်။
- ✓ ဆွေးနွေးချက်များကို မှတ်တမ်းတင်နိုင်ရန်နှင့် အနာဂတ်ဆွေးနွေးပွဲများအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အသံဖမ်းစက်ဖြင့် သို့မဟုတ် မှတ်စုစာအုပ်ဖြင့် မှတ်တမ်းတင်ရန် လိုအပ်သည်။

ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူအတွက် ရည်ညွှန်းကိုးကားချက်

ရခိုင်ပြည်နယ် ရေချို ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း ဥပဒေနှင့် ရေလုပ်သားများ၏လူမှုဘဝ

ဇင်ဝိုင်း (တင်ဆက်သူ)။ ။ သောတရှင်များ မင်္ဂလာပါ ခင်ဗျာ... ဒီကနေ့ တင်ဆက်ပေးမှာကတော့ ကျေးလက်နေ ပြည်သူတွေရဲ့ ရေရှည်တည်တံ့တဲ့ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း အလုပ်အကိုင်များအကြောင်း အစီအစဉ်တွေထဲက တစ်ခုဖြစ်တဲ့ ရခိုင်ပြည်နယ် ရေချိုငါးဖမ်းလုပ်သားတွေရဲ့ ဘဝအကြောင်းကို မြန်မာ့အသံအကြီးတန် အယ်ဒီတာ မနွဲ့နွဲ့နီက စုစည်းတင်ဆက်ပေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ရခိုင်ပြည်နယ် ရေချိုငါးဖမ်း လုပ်ငန်း ဥပဒေရဲ့ ရေလုပ်သားတွေအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုတွေ၊ ဒီရေတော ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု နဲ့ ဒေသခံ ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းပြီး တွဲဖက်အကောင်အထည်ဖော်မှုတွေက ရေလုပ်သားတွေကို ဘယ်လို အကူအညီ တွေပေးနေသလဲဆိုတဲ့အကြောင်းအရာတွေကို ဝုမြို့နယ်နဲ့ ကျိန္ဒလီမြို့နယ်ခွဲတို့မှာ သွားရောက်လေ့လာ တင်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

နွဲ့နွဲ့နီ (သတင်းထောက်)။ ။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တွေ၊ ဥပဒေပညာရှင်တွေနဲ့ ပါဝင်သင့် ပါဝင် ထိုက်သူတွေ အားလုံးပါဝင် ရေးဆွဲထားတဲ့ ရခိုင်ပြည်နယ် ရေချိုငါးလုပ်ငန်း ဥပဒေကို ရေးဆွဲပြီး ရခိုင်ပြည် နယ် လွှတ်တော်တွင် ၂၀၁၄ ခုနှစ်က ပြဋ္ဌာန်းနိုင်ခဲ့ပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ အဆိုပါ ဥပဒေဟာ ဒေသခံ ရေလုပ်သား များ၏ လိုအပ်ချက်များနဲ့ အနီးစပ်ဆုံးနဲ့ အသင့်တော်ဆုံးဖြစ်တဲ့ ပြဋ္ဌာန်းချက်တွေ ပါဝင်တယ်လို့ သိရပါတယ်။ ၎င်းဥပဒေထဲမှာ အားသာတဲ့အချက် တစ်ချက်ကတော့ ကျေးလက်အစုအဖွဲ့ပိုင်ကဏ္ဍ ပါဝင်နေတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

သတ်မှတ်ထားတဲ့ငါးဖမ်းဧရိယာမှာ ရာသီလိုက်စနစ်တကျ ဖမ်းယူနိုင်ဖို့ အချို့ရှားပါး ငါးမျိုးစိတ်တွေကို မဖမ်း ဆီးဖို့တွေ ဥပဒေအသစ်မှာ ပါဝင်တာကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ဒီရေတောတွေဟာ ငါးများ သားပေါက်ရာ နေရာဖြစ်တဲ့အတွက် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန် ဖော်ပြထားတဲ့အတွက် ဒီဥပဒေဟာ ရေချို ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း အပေါ်များစွာ ထောက်ပံ့ပေးနိုင်တဲ့ ဥပဒေတစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။ အားနည်းချက်ကတော့ နည်းဥပဒေ လိုအပ်နေသေးတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်လို့ ကျိန္ဒလီမြို့နယ် ရခိုင်ကမ်းရိုးတန်းဒေသ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်း ရေးအသင်း ဥက္ကဋ္ဌ ဒေါက်တာ မောင်မောင်ကြည်က အခုလို ပြောပါတယ်။

ဒေါက်တာ ခင်မောင်ကြည်။ ။ ရေလုပ်သားတွေ လိုက်နာဖို့ဘက်က ဥပဒေကို အခုနားလည်နေတာထက် ပိုနားလည်ဖို့လိုတယ်။ ဒီဥပဒေကို လိုက်နာဖို့အတွက် လက်တွေ့ကျင့်သုံးဖို့အတွက် နည်းဥပဒေက ပိုပြီး အရေးကြီးပါတယ်။ ဒီနည်းဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းပြီးရင် ရေလုပ်သားတွေကိုရော သက်ဆိုင်ရာ Stakeholder တွေကိုပါ ရှင်းပြဖို့ရှိပါတယ်။ ရေချိုငါးလုပ်ငန်းဥပဒေထဲမှာ ရေငန်ပိုင်းလည်းပါတယ်။ ပိုက်ကွင်းစိတ်ကလေး တွေနဲ့ (မြစ်) အောက်နားမှာ လုပ်ထားတွေရှိတယ်ပေါ့နော်။ အဲ့ဒါမျိုးတွေကြတော့ ကျနော်တို့ ဥပဒေအရ ဘယ်လိုမှခွင့်ပြုလို့ မရဘူး။ အဲ့ဒီဟာတွေကိုလည်း သက်ဆိုင်ရာကျေးလက် မိမိဧရိယာတွေထဲမှာ ရေလုပ်သား ဒီလူတွေ ကနေပြီးတော့ ဥပဒေနဲ့အညီ ငါးဖမ်းဧရိယာလေးတွေ ငါးဖမ်းပိုက်ရဲ့ အကွက်အစိတ်တွေကို ပါ အများသဘောနဲ့ ဆုံးဖြတ် ပြီးတော့ လုပ်ဖို့အတွက်ကိုအထိ ကျနော်တို့ ပြင်ဆင်နေပါတယ်။

နွဲ့နွဲ့နီ (သတင်းထောက်)။ ။ ရခိုင်ပြည်နယ် ရေချိုငါးလုပ်ငန်းဥပဒေထဲမှာ ကျေးလက်ငါးဖမ်းအဖွဲ့စည်း လို့ ခေါ်တဲ့ အဖွဲ့တွေကို ထိုက်သင့်တဲ့ ငွေကြေးပံ့ပိုးမှုများ ဆောင်ရွက်ပေးရမယ်ဆိုတဲ့ အချက်ပါရှိပါတယ်။ ယခု လောလောဆယ်မှာတော့ ငါးဖမ်းရတဲ့ ရာသီတွေမှာ ရေလုပ်သားတွေ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ပါဝင်ပြီး Livelihoods and Food Security Trust Fund ရံပုံငွေနဲ့ ထူထောင်ထားတဲ့ ရခိုင်ကမ်းရိုးတန်း ဒီရေတော ထိန်းသိမ်းစောင့် ရှောက်ရေး အဖွဲ့ရဲ့ လှည့်ပတ်ရန်ပုံငွေမှ ရေလုပ်သားများ အခြားလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်နိုင်ရန်နဲ့ အပိုဝင်ငွေရရှိရန် အတွက် ရင်းနှီးငွေမတည်ပေးခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိကြောင်း သိရပါတယ်။

ရေဒီယိုအစီအစဉ်စာမူ

ဒေါက်တာ ခင်မောင်ကြည်။ ရေချိုငါးလုပ်ငန်းဥပဒေရဲ့အောက်ကနေ အစုအဖွဲ့ပိုင်ငါးလုပ်ငန်းကို ဖော်ဆောင် တဲ့ကာလမှာ ဝှံ့မြို့နယ်အနေနဲ့ ရေချိုငါးဖမ်းလုပ်သားတွေကို ငွေကြေးထောက်ပံ့တာတွေကို ဆောင်ရွက် နေပြီ။ ဒီလို ငွေကြေးတွေ ကျေးရွာအလိုက်မှာ ထောက်ပံ့ပေးခြင်းအားဖြင့် ငါးဖမ်းရတဲ့ အချိန် မျိုးတွေမှာ အိမ်မှာ ဝက်မွေးတာ၊ ကြက်မွေးတာကအစ စသည်ဖြင့်ပေါ့ ကျနော်တို့ စီမံကိန်းကထောက်ပံ့တဲ့ ငွေကြေးကို သူတို့မိသားစုရဲ့ ဝင်ငွေ ဝ တစ်ဖက်တစ်လမ်းက တိုးတက်ဖို့အတွက်ကို အများကြီး အထောက် အပံ့ ဖြစ်ပါတယ်။

နွဲ့နွဲ့နိုင်။ ဒါကတော့ ရေလုပ်သားများကို အသေးစား ငွေအရင်းအနှီး ထောက်ပံ့ပေးပုံအကြောင်း ဒေါက်တာ မောင်မောင်ကြည် ရှင်းပြခဲ့တာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ရခိုင်ပြည်နယ်မှာ ရေချိုငါးလုပ်ငန်းဥပဒေ မရှိခင် တုန်းက ဒေသတွင်း ငါးသယ်ဇာတ စောင့်ရှောက်မှု တွေနည်းပါးပြီး၊ ငါးများဆုံးရှုံးမှုကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းနိုင်မှု မရှိခဲ့သလို ငါးများ သားပေါက်ရာ ဒီရေတောတွေကိုလည်း ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု မရှိခဲ့ပါဘူး။ ယခုဥပဒေပေါ်ထွက်ခဲ့ပြီး နောက်ပိုင်းမှာတော့ ယခင်ကလောက် ငါးပေါများမှုမရှိသေးသော်လည်း၊ ငါး သယ် ဇာတ ထိန်းသိမ်းမှုများ ရှိလာပြီး၊ ဒေသခံ အိမ်ထောင်စုများ စားသုံးဖို့အတွက် ဖူလုံတယ်လို့ဆိုပါတယ်။ ဒေသခံတွေကတော့ ငါးပေါများမှုရှိလာ အောင် ငါးမျိုးစိတ် တွေစိုက်ထည့် ပေးစေချင်နေတယ်လို့ ဝှံ့မြို့နယ် ဂန့်ကော်တောင် ကျေးရွာ Integrated Community Fishery Project မှ အတွင်းရေးမှူး ဆလောင်းတင်ထွေး ကလည်း အခုလို ရှင်းပြပါတယ်။

ဆလောင်း တင်ထွေး။ ၁၉၇၀ ခုနှစ် လောက်ကစပြီးတော့ ကျနော်တို့ဒေသဟာ ငါးကိုစောင့်ရှောက်နိုင် တာက နည်းနည်းရယ်၊ အခုကြတော့ ၂၀၁၄ ခုနှစ် ဒီဖက်နောက်ပိုင်းမှာ လိုအပ်တဲ့ လုံခြုံရေးအတွက် ပြည်သူ့ရဲ တွေကပါ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လာကြတော့ အရင်လိုစည်းမဲ့ကမ်းမဲ့ မဖမ်းဆီးရတော့ဘူး။ ငါးဖမ်း တဲ့ မ သမာတဲ့ နည်းလမ်းနဲ့ ဖမ်းယူမှုတွေ အတော်လေးကင်းသွားပါတယ်။ ငါးဖမ်းဖို့အချိန်ရယ် မဖမ်းရမယ့် အချိန်ရယ် ကျနော်တို့ ကန့်သတ်ချက်ရှိတယ်။ အဲ့ဒါ အရေးအကြီးဆုံးဘဲ။ ငါးရစ်ငါးသန်ပေါ့ ငါးမျိုးဥတွေရှိနေ တဲ့ အချိန်တွေမှာ မဖမ်းရင် ငါးက ပြန့်ပွားနှုန်း ပိုများပါတယ်။ အရင်ကလောက်မပေါပေမယ့် တစ်အိမ်ထောင် ချင်း စားဖို့အတွက်ကတော့ ဖူ ဖူလုံလုံရပါတယ်။ နောက်တစ်ခုမေတ္တာရပ်ခံချင်တာက ကျနော်တို့ ဒီရေချိုထဲ မှာ တတ်နိုင်ရင် ဒေသအတွက် ငါးပိုပြီးတော့ ပေါများလာအောင် ငါးမျိုးတွေ စိုက်ထည့်ပေးဖို့ မေတ္တာရပ်ခံလို ပါတယ်။

နွဲ့နွဲ့နိုင် (သတင်းထောက်)။ ရေချိုငါးဖမ်းလုပ်ငန်းဥပဒေ ပေါ်ထွက်ခဲ့ပြီး ရေလုပ်သားတွေရဲ့ဘဝ တိုးတက်မှု ရှိခဲ့ပေမယ့် နည်းဥပဒေ အတည်မပြုရသေးတဲ့အတွက် အဖွဲ့အစည်းတွေအနေနဲ့ တရားဝင် လုပ်ကိုင်ခွင့်တွေ အပြည့်အဝ မရရှိကြသေးပါဘူး။ အလားတူ ကျေးရွာတွေအနေနဲ့လည်း ပြည့်ဝတဲ့ အကျိုးကျေးဇူးတွေ မခံစားရ သေးပါဘူး။ ဒါကြောင့် နည်းဥပဒေအတည်ပြုပြီးရင် သက်မွေး-မ်းကြောင်း ထောက်ပံ့ ငွေတွေကို ကျေးရွာအဖွဲ့ဝင် အချိုးအစားအလိုက် ပေးသွားဖို့ ရှိနေပါတယ်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရ အနေနဲ့လည်း တကယ်အရင်းအနှီး လိုအပ်တဲ့ သူတွေကို တရားဝင် မှတ်ပုံတင်ပေးပြီးရင် ၂၀၁၄ ခုနှစ် ရခိုင်ပြည်နယ် ရေချို ငါးလုပ်ငန်းဥပဒေထဲ မှာပါတဲ့အတိုင်း ချေးငွေများထုတ်ချေးပေးသွားမှာ ဖြစ်တယ်လို့ ရခိုင်ကမ်းရိုးတန်းဒေသ Community Fishery အဖွဲ့ရဲ့ ဒုတိယ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူ ဦးအောင်မျိုးနိုင်ကလည်း အခုလိုရှင်းပြခဲ့ ပါတယ်။

ဦးအောင်မျိုးနိုင်။ နည်းဥပဒေထွက်သေးတဲ့အတွက်ကြောင့် ဌာနဆိုင်ရာဖက်က တရားဝင်လုပ်ခွင့် မရနိုင် တဲ့ အပိုင်းလေးတွေ ရှိတဲ့အခါ ရခိုင်ပြည်နယ်ရေချိုငါးလုပ်ငန်း ဥပဒေရဲ့အကျိုးကျေးဇူးကို ခံစားတဲ့နေရာမှာ ပြည့်ပြည့်ဝဝ ခံစားခွင့် မရှိသေးဘူးပေါ့။ ရခိုင်ပြည်နယ်ရေချိုငါးလုပ်ငန်းဥပဒေမှာပါတဲ့ အဖွဲ့အစည်းတွေဟာ မိမိကျေးရွာပိုင်ဆွ်ပြု ရေပြင်တွေကိုကာကွယ်စောင့်ရှောက် နိုင်တယ်။ တရားမဝင်နည်းတွေနဲ့ ဖမ်းမယ် ဆိုရင် တားဆီးနိုင်တယ်။ ဒါပေမယ့် နိုင်ငံတော်အစိုးရ အနေနဲ့ နည်းဥပဒေ အတည်ပြုပြဌာန်းမှုမပြီးသေးတဲ့ အခါ ဒီအဖွဲ့တွေအတွက် အစိုးရဆီက ချေးငွေဆိုတဲ့ဟာ လောလောဆယ်က အကောင်အထည်ဖော်လို့ မရသေးဘူး။ နည်းဥပဒေထွက်ပြီးတဲ့အခါ ဒီအဖွဲ့တွေကို အစိုးရက တရားဝင်မှတ်ပုံတင်ပေးပြီးတော့ ဥပဒေ ထဲမှာဆိုထားပြီးသား အဖွဲ့ဝင် (၅၀) နဲ့ (၅၀) အောက်ကို သိန်း(၅၀) ချေးပေးပါမယ်။ ရ ခိုင်ပြည်နယ် ရေချို ငါးလုပ်ငန်း ဥပဒေထဲမှာ

ရေဒီယိုအစီအစဉ်စာမူ

အတိအကျ ဆိုထားပါတယ်။

နွဲ့နွဲ့နိုင် (သတင်းထောက်)။ ရခိုင်ပြည်နယ် ဝဏ္ဏိမာရီတို့ ဝှေ့ချောင်းဟာဆိုရင် ပင်လယ်ဝကိုထွက်တဲ့ ပင်လယ် ထွက်ပေါက် တစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။ ကျမတို့အဖွဲ့ဟာ ဝှေ့ချောင်းရဲ့ ဆိပ်ခံဖောတံတားကနေ မနက်စောစော စက်လှေ စီးပြီး ဒီရေတောအများအပြား ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထားတဲ့ ကမ်းခြေတစ်ခုဆီ ထွက်လာခဲ့ပါတယ်။ ဒီရေတော ရေပြင်ကနေ မလှမ်းမကမ်းကို လှမ်းကြည့် လိုက်တဲ့အခါမှာတော့ အုန်းပင်လေးတွေက စိမ်းစိုစို လှေလေးတွေက လှုပ်စိစိနဲ့ အနီးကကျန်းပေါ်ကို လှမ်းကြည့်လိုက်အခါမှာ ကလေးတွေ ပြေးလွှားဆော့ကစားနေတာကို တွေ့လိုက် ရပါတယ်။ ဒီမြင်ကွင်းက ကျမတို့အဖွဲ့ရဲ့စိတ်ကို ညှို့ယူဖမ်းစား လိုက်တဲ့အတွက် စက်လှေကို ကျွန်းဘက်ကပ် မောင်းခဲ့ပြီး ကမ်းပေါ်တက်ကြည့် လိုက်တဲ့အခါမှာ "ကံငှာ" လို့ ခေါ်တဲ့ ရေလုပ်သား အများအပြား နေထိုင်တဲ့ ရွာကလေးဖြစ်မှန်း သိလိုက်ရပါတယ်။ အံ့ဩစရာကောင်းနေ တာက ဝေးလံခေါင်းဖျားလွန်းတဲ့ ဒီရေတောနားက ရွာစွန်းလေးဟာ လျှပ်စစ်မီးကို ရယူသုံးစွဲနိုင်တာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အရမ်းကိုစိတ်ဝင်စား စရာကောင်းတဲ့ ကိုယ်ထူ ကိုယ်ထ ကျေးရွာလေးတစ်ရွာကို တွေ့လိုက်ရတဲ့ အတွက် ဘယ်လို ဖြစ်ထွန်းတိုးတက်လာတယ် ဆိုတာကို မေးကြည့်လိုက်တဲ့အခါမှာ ကံငှာ ကျေးရွာသူ ကျေးရွာသားတွေက အခုလို ပြောပြကြတယ်။

ကံငှာကျေးရွာသား (၁)။ ဒီရွာမှာစာသင်ကျောင်းလည်းမရှိဘူး ဘုန်းကြီးကျောင်းလည်းမရှိဘူး။ (၂၈) သိန်း ဝ တန် ခြံတစ်ကွက် ကျောင်းမြေအတွက် ဝယ်ပေးတယ်။ အဖွဲ့ဝင်ထဲက ဘယ်သူပဲ ဆေးရုံတက်တယ် (၂၀၀၀၀) ကူ ကူပေးတယ်။ နာရေးဆိုလည်း ဘယ်သူပဲဖြစ်ဖြစ် (၂) သောင်းပေးတယ်။ အခု ကျမတို့မှာ စက်လှေတစ်စီးကို အနည်းလေး သိန်း (၄၀) ကျော်တယ်။ အခု စက်လှေ (၉) စင်းရှိတယ်။ အရင်တုန်းကဆို စက်လှေကို မြင်တောင် မမြင်ဖူးဘူး။ အိမ်မက်တောင် မမက်ဖူးဘူး။ လက်နဲ့လှော်တဲ့လှေကလေးတောင် သူများဆီကငှားပြီးတော့ ထင်းသွားခုတ်၊ အဲ့ထင်းကို ညှစ်ချုပ်တဲ့အထိခုတ်ပြီး မိသားစုအကုန် လုပ်ကိုင် စားရတယ်။ အခုကျတော့ သူများရွာက ထင်းခုတ်ဖို့ ငါးဖမ်းဖို့ လှေငှားစရာမလိုတော့ဘူး ကိုယ့်ရွာမှာ လှေပို လှေပိုင် တွေအကုန် ဖြစ်ကုန်ပြီပေါ့။ အဲ့ဒါက (Lift Fund ရဲ့ ဒီရေတောစီမံကိန်း) အကျိုးကျေးဇူးလေးပေါ့။

ကံငှာကျေးရွာသား (၂)။ အယင်တုန်းက သူများဆီမှာလုပ်ရတယ်။ အခုဆိုရင် ဒီရေတော(စီမံကိန်း) ပေါ် လာတော့ လုပ်တဲ့အပေါ် မူတည်ပြီးတော့ သူတို့ ကျနော်တို့ကို ပံ့ပိုးမှုတွေပေးပါတယ်။ လှေမရှိရင် လှေဝယ် ပေးတယ်။ စက်မရှိရင် စက်ဝယ်ပေးတယ်။ အချိုးကျ ပြန်ဆပ်ရပါတယ်။ အရင်ကဆိုရင် တစ်သိန်းဖိုးလုပ်ရင် သူများကို ၅ သောင်းပေးရတယ်။ ကျန်တဲ့ ၅ သောင်းကိုမှ ကျွန်တော်တို့က ၂ ယောက် ခွဲယူရတယ်။ အခု ကျတော့ သူတို့ ပံ့ပိုးပေးထားတာတွေနဲ့ လုပ်ကိုင်စားသောက်တဲ့အခါ အချိုးကျ ဆပ်မှန်းမသိ ဆပ်ရင်းနဲ့ဘဲ ကြေသွားတယ်။ အခုဆိုရင် လှေလည်း ကျနော်မှာ ကိုယ်ပိုင်ဖြစ်သွားတယ်။ စက်လည်း ကိုယ်ပိုင်ဖြစ်သွား တယ်။ သူတို့ ပံ့ပိုးမှုနဲ့ အိုးပိုင်အိမ်ပိုင်နဲ့ တူတူတန်တန် ဖြစ်သွားတယ်။

နွဲ့နွဲ့နိုင်။ ဒီရေတောတွေ ထိန်းသိမ်းတာကို မလုပ်မဖြစ်လုပ်ရပါမယ်။ ဒါမှသာ ငါးမျိုးစိတ်အမျိုးမျိုး ဒီရေ တောအတွင်း သားပေါက်နိုင်မှာဖြစ်ပြီး မြစ်ချောင်းအင်းအိုင်တွေထဲ ရောက်ရှိကျက်စားကာ ငါးသယံဇာတ လျော့နည်းမသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီရေတောထဲက သစ်တစ်ပင်ကို ထိန်းသိမ်းခြင်းအားဖြင့် အမြစ် အကိုင်းရှိသမျှ နေရာအားလုံးဟာ ပတ်ဝန်းကျင်မြေလွှာကို ထိန်းသိမ်းနိုင်တဲ့အတွက် ကမ်းပါးတိုက်စား ပြိုကျမှုဒဏ်ကို ကာကွယ် နိုင်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ပင်လယ်ကမ်းခြေတွင် နေထိုင်ကြသူများအတွက် ဆိုင်ကလုန်း မုန့်တိုင်း၊ ဒီရေပိုင်းများ ဒဏ်မှလည်း ကာကွယ်နိုင်ပါတယ်။

ဇင်ပိုင်း (တင်ဆက်သူ)။ ရခိုင်ပြည်နယ်ရေချိုငါးလုပ်ငန်းဥပဒေ ပေါ်ထွက်လာတဲ့အတွက် ရေလုပ်သား တွေရဲ့ဘဝ တိုးတက်လာပေမယ့် နည်းဥပဒေမထွက်သေးတဲ့အတွက် ရေလုပ်သားတွေနဲ့ အဖွဲ့အစည်းတွေ ဟာ ပြည့်ဝတဲ့အကျိုး ခံစားခွင့်တွေ မရရှိကြသေးပါဘူး။ ဒီရေတောတွေထိန်းသိမ်းနိုင်ဖို့အတွက်

ရေဒီယိုအစီအစဉ်စာမူ

ရေချိုငါး လုပ်ငန်း ဥပဒေကို လိုက်နာဖို့ဟာ အရေးကြီးတဲ့အချက် ဖြစ်လာပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ဤအစီအစဉ်မှ ဒီရေတော ထိန်းသိမ်းခြင်း အားဖြင့်ရရှိလာတဲ့ အကျိုးအမြတ်ကြောင့် တစ်ချိန်က ဆင်းရဲနွမ်းပါးတဲ့ ကံငှာ ရွာကလေး ဘယ်လို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် လာတယ် ဆိုတာကို တင်ပြပေးခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။

ရေဒီယိုအစစ်အစင်ဥစာမူ

နောက်ဆက်တွဲ (၁)။ ။ ဆွေးနွေးချက် မှတ်စုပုံစံ

နေရာ။ ။ _____ မြို့နယ် ၊ ကျေးရွာအုပ်စု။ _____ ကျေးရွာအုပ်စု ၊ _____ ကျေးရွာ

ဦးရေ။ ။ (_____) ဦး

ရေဒီယိုအစစ်အစင် အမည်။ ။ _____

နေ့စွဲ။ ။ _____

စဉ်	ဆွေးနွေးသူ အမည်	ဆွေးနွေးချက်များနှင့် လေ့လာတွေ့ရှိချက်များ	ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ရန်